Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL In România 3 lei
In străinătate 6 lei

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 12 288/932

Nr. 58 Miercuri 1 Martie 1939
12 Pagini
P IIII

ABONAMENTE
IN ŢARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN ŢARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
şi UNIV. LITERAR câte
220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
şi UNIV.-SPORT
câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

O garanţie socială

Am susţinut de multe ori stabilirea răspunderilor pecuniare ale acelora cari expun statul la daune prin actele lor abuzive.

Dacă s'ar face o statistică a proceselor de contencios administrativ din ultimii douăzeci de ani, a sumelor acordate reclamanţilor şi plătite din tezaurul public, s'ar ajunge la miliarde.

In toate aceste nenumărate cazuri s'au dovedit incapacitatea, neglijenţa şi, ce este mai grav, răutatea, răzbunarea autorilor.

Nu numai atât, dar justiţia a avut adesea prilejul să constate că ei au trecut peste prevenirile subalternilor şi avizele contrarii ale contencioaselor sau ale specialiştilor.

Insuficienţe spirituale sau porniri condamnabile, rămase totuşi imune faţă de orice sancţiuni, supuneau massele de contribuabili la suportarea considerabilelor pagube produse prin ilegalităţile săvârşite.

Noua Constituţie consacră răspunderea celor vinovaţi direct şi indirect, a autorilor şi a acelora cari îi ajută sau nu-i împiedică.

Desigur că în sfera acestui postulat, înalta Curte de casaţie secţia III a condamnat de curând la plata unor despăgubiri importante pe un primar, solidar cu primăria, pentru persistenţa prelungită într'un abuz stabilit anterior de justiţie.

Iată un corectiv salutar contra tendinţei de a se substitui legei bunul plac, de a se abuză de drepturile încredinţate.

Să sperăm că această jurisprudenţă, ce se ridică la înălţimea unei pavăze sociale împotriva nedreptăţilor autorităţii, le va reduce simţitor şi cu timpul le va înlătura; că nu vor mai defila înaintea Curţilor de apel şi a Curţii de casaţie procese în cari statul este învinuit de ilegalităţi şi în cari puterea judecătorească ordonă puterii executive să repare abuzuri şi să plătească despăgubiri pentru pagube cauzate de reprezentanţii săi.

Participarea solidară la sumele acordate celor lezaţi va avea eficacitatea în măsura solvabilităţii autorilor abuzurilor sancţionate. Altfel, le va îndura numai statul, cetăţenii.

Rămâne ca experienţa să arate dacă, în ipoteza că această eventualitate s'ar produce prea des, va fi nevoe şi de alte mijloace pentru înfrânarea eclipselor de legalitate, cu atât mai condamnabile când se datoresc unor cauze, subiective sau obiective, necompatibile cu altitudinile de unde purced.

Guvernul din Nanking declară „război tăcut" concesiunei internaţionale din Shanghai

Tokio, 26 (Rador). — Corespondentul agenţiei „Havas" retransmite următoarele ştiri ale agenţiei „Domei" :

Autorităţile japoneze din Shanghai s'au întrunit azi pentru a studia răspunsul autorităţilor din concesiunea internaţională la nota japoneză de Miercuri.

Asistau între alţii consulul general Miura precum şi comandantul garnizoanei japoneze.

Se crede că mâine va avea loc o nouă consfătuire, spre a se hotări măsurile ce urmează să fie luate pentru a se face faţă situaţiei creiată de terorismul antijaponez din Shanghai.

Autorităţile japoneze par să se arate extrem de nemulţumite de blândeţea măsurilor luate în concesiunea internaţională pentru a aresta pe autorii crimelor de Duminică şi Luni.

Intre timp, guvernul din Nanking (guvern favorabil Japoniei) a postat garnizoane de miliţieni de jur împrejurul concesiunii internaţionale din Shanghai.

Acest guvern a publicat azi dimineaţă o „declaraţie de război tăcut", care spune între altele :

„Nu vom şovăi să declarăm inamici concesiunea internaţională cât şi vasele franceze şi britanice, atâta vreme cât Franţa şi Marea Britanie nu renunţă la atitudinea lor şi nu încetează ajutorarea lui Ciang Kai Shek, inamicul public No. 1 al naţiunii chineze.

Starea fiind situaţia internaţională actuală, se pare că Japonia nu va ezita să trateze Franţa şi Marea Britanie ca inamici. Guvernul naţional chinez adoptă o atitudine identică cu Japonia faţă de concesiunea internaţională şi faţă de concesiunea franceză".

Şi declaraţia încheie :

„Noi, conducătorii guvernului din Nanking, cari, cu preţul vieţii noastre trebue să colaborăm la stabilirea unei ordine noi în Asia Orientală, suntem constrânşi să anunţăm declararea unui războiu tăcut concesiunii internaţionale din Shanghai şi vaselor franceze şi engleze cari navigă pe Yangtse. In adevăr acestea nu sunt altceva decât o extindere a concesiunilor şi sunt utilizate pentru ajutorarea regimului Ciang Kai Shek, întrebuinţându-se fluviul Yangtse ca bază de operaţii.

„Deşi ne încredem pe de antregul în Japonia, care nu menajează nici un efort pentru a ajutora stabilirea unei noi ordine în Asia Orientală, nu putem face altceva decât să luăm măsuri pentru propria noastră apărare contra teroriştilor. Nu putem să ne încredem în alţii când vieţi omeneşti sunt în primejdie".

Ce spun observatorii din Shanghai despre declaraţiile guvernului din Nanking

Shanghai, 26 (Rador). — Corespondentul agenţiei „Havas" transmite :

In recentele declaraţii îndreptate contra străinilor, atribuite diferiţilor purtători de cuvânt ai guvernului format la Nanking, observatorii din Shanghai văd în primul rând o manevră a consilierilor japonezi care tinde să favorizeze politica acestora subt un paravan aşa zis chinez.

Se atribuie mică importanţă anunţării de către guvernul din Nanking, pe cale oficioasă, că va trimite forţe speciale de miliţieni pentru a remedia prezenţa însă de eficacitate a autorităţilor străine contra terorismului.

In cercurile bine informate se crede a se şti că răspunsul consiliului municipal al concesiunii internaţionale la cererile conţinute în memorandul Miura, menţine ferm prerogativele administraţiei concesiunii, fără totuşi să respingă ideia unei colaborări normale cu autorităţile poliţieneşti japoneze, pentru menţinerea ordinei şi reprimarea activităţii teroriste în concesiune, potrivit statutului acestuia.

JAPONEZII RIDICA BARICADE IN JURUL CONCESIUNILOR BRITANICE ŞI FRANCEZE DIN TIENTSIN

Tientsin, 26 (Rador). — Corespondentul agenţiei „Reuter" transmite:

Trupele japoneze procedează actualmente la ridicarea de baricade şi instalarea de sârmă electrice de înaltă tensiune în jurul concesiunilor britanică şi franceză din Tientsin.

Străzile cari fac legătură între cele două concesiuni şi restul oraşului vor putea fi închise în cel mai scurt timp la nevoie.

PRĂZNUIREA LUI TUDOR VLADIMIRESCU

Duminică, la Fundaţia Carol I, d. prof. univ. P. P. Panaitescu rostindu-şi cuvântarea

Senzaţionala încercare de evadare a unor puşcăriaşi dintr'o închisoare indiană

Calcutta, 26 (Rador). — **Peste o sută de puşcăriaşi din închisoarea Wranger din Siderabad au reuşit să fugă din sălile de dormit, după ce au legat pe paznici.**

Pe când se pregăteau să sară zidurile închisorii şi să dispară s'a dat alarma. Ceilalţi paznici au înconjurat imediat închisoarea împiedicând pe deţinuţi să evadeze. Deţinuţii cari puseseră mâna pe mai multe arme au răspuns cu focuri de arme.

S'a încins o luptă care a durat două ore şi în cursul căreia a fost omorît un gardian şi un deţinut şi răniţi 5 gardieni şi 18 deţinuţi.

In cele din urmă deţinuţii au trebuit să se predea.

Sporul populaţiei rurale

de A. CORTEANU

Statistica arată că populaţia ţării sporeşte în fiecare an cu 250.000 de suflete. Din acest spor o mică parte numai revine oraşelor. Grosul, peste 200.000 de inşi, îl dau satele. Regiunile cele mai sărace din Basarabia şi din Moldova stau în frunte cu numărul naşterilor. Sporul acesta rămâne „netto" după ce natura face o rectificare crudă a înmulţirii noastre, secerând fără milă printre copiii mici şi micşorând astfel procentul naşterilor peste numărul morţilor.

Sporul populaţiei noastre rurale nu e staţionar, ci creşte în fiecare an, îngreuind astfel cu fiecare zi ce trece, problema existenţa ţărănimii noastre. Măsurile pe cari le ia statul spre a combate mortalitatea infantilă sunt totuşi bine venite. O ţară civilizată nu poate sta cu braţele încrucişate în faţa unui duşman cum e cel care dijmueşte pruncii ţăranilor noştri. Copiii trebue salvaţi din ghiarele morţii pe care o provoacă neîngrijirea lehuzii şi a noului născut sau lipsa de curăţenie şi de hrană şi altele de acest fel. Ce se vor face aceşti copii salvaţi dela moarte, e o problemă de alt ordin, care şi ea cere deslegare. Dar statul nu poate să admită ca o soluţie a problemii naşterilor excesive moartea copiilor prin necurăţenie şi prin foame. Lupta pe care o duce d. ministru al sănătăţii, generalul N. Marinescu, este deci mai mult de cât îndreptăţită şi ea merită tot sprijinul statului şi al particularilor. Sporul populaţiei este un dar dela Dumnezeu. E ca un isvor de energie gratuită pe care natura îl pune la dispoziţia unui popor binecuvântat de soartă. Noi care avem o ţară bogată în asemenea energii naturale gratuite, cum sânt gazul metan şi petrolul — fără a mai înşira pădurile, delta Dunării, minele etc. — avem şi acest dar dela Dumnezeu al unui spor puternic de populaţie. Vrea Dumnezeu să încerce vrednicia noastră dându-ne toate aceste daruri? Bogăţiile naturale ca şi sporul de populaţie nu sunt un avantaj pentru un popor de cât dacă el e vrednic să le pue singur în valoare. Altfel ţară cu natură bogată înseamnă popor de sclavi, cum s'a întâmplat de mii de ani şi se întâmplă şi astăzi cu Egiptul. Preocupaţi cum suntem de a da ţării noastre toate semnele civilizaţiei apusene, noi pierdem din vedere tocmai problema cea mai importantă, tocmai darul cel mai preţios cu care ne-a împodobit Cel Sfânt : sporul neobosit de populaţia rurală. Şi greşala aceasta o facem fiindcă popoarele apu-

(Continuare in pag. 2-a)

Legea pentru amnesticrea neprezentării la viza livretelor Mod. E. I.

D. Armand Călinescu, vicepreşedintele consiliului de miniştri şi ministru al apărării naţionale ad-interim, a supus spre semnare M. S. Regelui, următoarea:

Lege pentru amnestierea faptului de neprezentare la viza livretelor Md. E. I.

Art. 1. — Este amnestiat în puterea legei de faţă, faptul de neprezentare la viza livretului Md. E. I., infracţiune privitoare la regulile relative la pregătirea mobilizării prevăzută de art. 7 din legea ofiţerilor de rezervă şi pedepsită de art. 224 bis din vechiul cod de justiţie militară şi art. 571 din noul cod de justiţie militară, comis de ofiţerii de rezervă până la data decretului de faţă.

Art. 2. — Persoanele prevăzute în articolul precedent pentru a beneficia de prezenta amnestie sunt obligate să se prezinte la viza livretelor pentru anul 1938, până la data de 30 Aprilie 1939.

In pagina 7-a:
Avansări in armată
Ofiţeri inferiori şi superiori, din toate armele, înaintaţi in grad pe ziua de 27 Februarie 1939

Detaşament militar din Mexic atacat de o bandă de jefuitori

Mexico, 26 (Rador).—**O bandă de jefuitori a atacat un detaşament militar trimis în urmărirea ei, în apropiere de La Palma, în statul Sinaloa.**

In cusul luptei au pierit 43 de persoane, dintre cari un colonel, un locotenent şi zece soldaţi.

Banditii s'au retras apoi în munţi.

Aceeaşi bandă a atacat acum câteva zile un birou al unei mine din apropiere de Rosita, izbutind să spargă casa de bani şi să dispară cu suma de 20.000 pesos.

Acţiunea teroristă continuă în Palestina

Ierusalim, 26 (Rador). — **In ultimele zile acţiunea teroristă a fost foarte vie în Palestina.**

Au fost şase răniţi şi un mort. O bombă a explodat la Haifa fără a face victime. Două bombe au fost descoperite înainte de a exploda.

Numeroase ciocniri s'au produs între rebeli şi trupe.

*

Haiffa, 26 (Rador).— **O bombă aruncată asupra unui camion în centrul oraşului a omorît pe şofer şi pe ajutorul său, amândoi evrei.**

Sovietele n'au propus încheierea unui pact al Mării Negre

Moscova, 26 (Rador).—Agenţia „Tass" transmite :

Faţă de afirmaţia repetată a unor ziare străine că guvernul sovietic ar fi propus cuiva să încheie un pact al Mării Negre, agenţia „Tass" este autorizată a declara că guvernul sovietic nu a făcut nimănui o asemenea propunere şi nu a dus cu nimeni negocieri asupra acestei chestiuni.

ANGLIA ARE UN URIAŞ PLAN DE CONSTRUCŢII NAVALE

Serviciul special al „Universului"

Un nou tip de vedete, cari au fost lansate, de încercare, pe fluviul Tamisa

Londra, 26 (Radio-Central). — **„Sunday Times" află asupra bugetului marinei, care va fi publicat Marţi, că prevede un plan uriaş de construcţii navale.**

Astfel bugetul marinei va prevede construirea a două crucişătoare uriaşe de câte 40 mii tone, două vase portavion, două crucişătoare mari, două flote de distrugătoare şi a 20 vase de escortă.

Ducele de Kent va vizita Polonia

Paris, 26 (Rador). — Ziarul „L'Oeuvre" anunţă că ducele de Kent va vizita în curând Polonia.

Ziarul semnalează via activitate diplomatică desfăşurată în Polonia „unde acţiunea axei Londra-Paris se încrucişează cu aceea a axei Berlin-Roma".

34 mii de asociaţii din regiunile sudete vor fi dizolvate

Praga, 26 (Radio-Central). — *Din Reichenberg se anunţă că 34 mii asociaţii din regiunile sudete vor fi dizolvate.*

Intrucât averea majorităţii acestor asociaţii se afla în Cehoslovacia, Ungaria sau alte state, va fi nevoie de tratative diplomatice îndelungate ca statul german să intre în posesia acestor averi.

Două magazine din Galaţi distruse de foc

Pagube de câteva milioane

Galaţi, 26 Februarie

Astă noapte, la ora 2, a isbucnit un foc mare la magazinul de mătăsuri, stofe şi manufactură „Nordtext", din strada Domenască, vis-à-vis de parcul municipal.

Trecătorii observând limbi de foc în vitrine, au dat alarma, anunţând prin telefon, pe pompieri.

Intre timp flăcările au cuprins mărfurile, uşor inflamabile şi până la sosirea companiei de pompieri, s'a iscat o mare panică printre locatarii ce ocupau ambele etaje ale clădirii în care se afla instalat magazinul.

D. dr. dentist căpitan Popescu şi alţi locatari şi-au adunat avutul din casă, spre a fi evacuat.

La sosirea pompierilor, magazinul „Nordtext" era complet cuprins de foc şi flacările s'au întins cu repeziciune şi la magazinul de mătăsuri şi confecţiuni „Ruleta", proprietatea d-lui Moritz B. Cohn.

Din cauza repeziciunii cu care ardeau mătăsurile şi stofele, existau temeri să nu cadă pradă flăcărilor şi magazinul de stofe şi manufactură „Papagal", proprietatea d-nei Ernestina L. Kohn.

Pompierii au pus imediat în funcţiune pompele-cisterne, stropind continuu cu apă toate magazinele vecine, iar cu topoarele au spart obloanele şi vitrinele magazinului „Nordtext", spre a putea pătrunde înăuntru cu furtunurile. Apa a fost adusă din toate părţile Galaţilor, spre a se evita un mare dezastru.

CERCETARILE

In cursul nopţii a venit la locul incendiului d. prim procuror Nicolae Lupaşcu, care a interogat pe câţiva martori oculari şi a cerut să fie adus personalul magazinului. S'a aflat că reprezentantul firmei „Nordtext", Vladimir Brozovsky, se află la Bucureşti.

Seful parchetului de Covurlui a căutat însă să stabilească pe loc cum a putut lua naştere focul, când magazinul s'a închis la ora 8 seara şi deci nimeni nu a mai pătruns înăuntru.

Un funcţionar a declarat că Sâmbătă seara, făcându-se obişnuita curăţenie, s'a spălat duşumeaua cu benzină, fără însă a mai da alte amănunte asupra provenienţei focului. Pentru moment a rămas un mister cum în puterea nopţii, a luat foc unul din marile magazine din centrul Galaţilor.

Duminică dimineaţă, din ordinul d-lui prim procuror Lupaşcu, au fost aduşi la poliţie funcţionarul Alexandru Bondarev şi contabilul Kimeri, împreună cu registrele ce au fost salvate.

După amiază, la ora 2, a fost adus la politie şi reprezentantul firmei, Vladimir Brozovsky, care sosise la ora 12 cu aerodinamicul din Bucureşti.

La poliţie cercetările au fost făcute personal de d. prim procuror Lupaşcu, într'un cât pare foarte curios cum a luat naştere focul şi se încearcă să se stabilească dacă nu cumva este la mijloc o mână criminală.

*

Pagubele produse de incendiu se cifrează la câteva milioane.

NOTE

Solidaritate omenească...

Un semnal misterios a alarmat nopţile trecute vasele cari navigau în cuprinsul Pacificului. O navă a lansat lugubrul S. O. S., chemând în ajutor vapoarele risipite pe'ntinsul Oceanului. Cine a navigat noaptea, în largul mărilor, înţelege toată tragedia cuprinsă în aceste trei cuvinte: „Salvaţi-ne vieţile!"...

Şi năvile cari, cu luminile de drum aprinse, tăiau întunerecul călcând peste adâncuri vuitoare, au stopat... Pe fiecare din ele radiotelegrafistul a ascultat atent mesagiul, căutând să determine exact punctul de unde vine, şi apoi toate năvile au schimbat capul la compas.

Minunată şi impresionantă această întoarcere din drum şi pornire, cu toată puterea maşinilor, în căutarea celor ameninţaţi să piară...

In lungile mele veghe noaptea, pe puntea de comandă, în Atlanticul de Sud, am văzut în ce chip, la mare, toţi oamenii sunt fraţi. Vasul nostru înaintă, jucând, prin beznă, peste valuri ce se spărgeau urlând şi bubuind... Departe, ne trecea uneori, de travers, un alt vapor... Şi deodată întunerecul eră străpuns de linii şi de puncte luminoase, fulgerate de ofiţerul de cart al vaporului cu care încrucişam... Fulgere scurte, pornite dela noi, îi răspundeau... Numele năvii, pavilionul şi destinaţia, şi uneori sfaturi sau observaţii utile, făcute în punctele grele ale voiajului, alcătuiau o convorbire prin „Morse", între oameni nevăzuţi, dar cari ades se cunoşteau: îsi mai vorbiseră altădată, tot noaptea ,în timpul cartului, pe lângă Azore, la Suez, sau lângă Tara de Foc la marginile Pământului...

Până şi ziua, când se'ntâlnesc două vapoare în larg, echipagiu şi pasageri ies pe punte, şi se privesc emoţionaţi, cu ochi din care porneşte parcă o îmbrăţişare...

Conştiinţa primejdiei, nesiguranţa clipei imediat următoare, îi face pe oameni, la mare, fraţi... Nu tot aşa, însă, şi la uscat, unde fiecare se crede singur şi îndreptăţit să trăiască la nesfârşit... — *M. Negru.*

Ce ar putea urma după lichidarea războiului din Spania

Paris, 26 (Rador). — Agenţia „Havas" comunică :

Toată lumea se întreabă dacă lichidarea chestiunii spaniole va însemna începutul unei perioade de colaborare internaţională sau semnalul unor noui primejdii.

Cei mai mulţi observatori înclină epntru a doua ipoteză.

Luna Martie va fi, după aceştia, luna crucială. Un guvern spanio apropiat de puterile totalitare ar asigura acestora o admirabilă poziţie strategică, primejduind comunicaţiile imperiale ale Franţei şi Marei Britanii. In Extremul Orient, Japonia, stăpână pe China de sud şi pe insula Hainan, poate exercita o presiune asupra englezilor şi francezilor în Asia. Astfel ar fi date condiţiunile optime pentru deslănţuirea unei campanii în vederea unei noui împărţiri a lumii.

Numeroase măsuri de ordin militar şi economic sunt luate în ţările totalitare.

Totuşi, Franţa şi Anglia lucrează metodic pentru îndepărtarea nourilor, care se strâng la orizont. In toate ocaziile ele afirmă strânsa solidaritate dintre ele. Ele consacră înarmării lor sforţări excepţionale şi şi-au asigurat în Statele Unite o aviaţie pe care propriile lor industrii nu le pot încă furniza.

Recunoaşterea generalului Franco urmăreşte tocmai a nu lăsa să se întindă, fără a o combate, înrâurirea germană şi italiană în Spania nouă. Incercarea de pătrundere economică a Germaniei în Balcani se loveşte de puterile democratice, care nu vor să abandoneze aceste pieţi. Rezistenţa în aceste regiuni devine tot mai simţitoare iar în Polonia se produc manifestaţii antigermane

Pregătiri pentru alegerea noului Papă

IN STANGA: Lucrătorii instalează soba în care vor fi arse buletinele de vot şi din care va ieşi fumul vestitor
IN DREAPTA: Patru mari megafoane aşezate la fereastra bisericei Sf. Petru cari vor anunţa numele noului Papă

24563.